

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Мінгазутдінов І. О.
Заступник директора
з науково-педагогічної роботи
кандидат історичних наук, доцент
« 17 » вересня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми зовнішньої політики України

**для здобувачів освітньо-наукового рівня
Доктор філософії**

галузь знань	29 Міжнародні відносини
спеціальність	291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітній рівень	третій (освітньо-науковий)
освітньо-наукова програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
вид дисципліни	<u>вибіркова</u>

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2018/2019
Рік навчання	II
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: к.політ.н., доц. Андрущенко Світлана Вікторівна

Пролонговано: на 2019/2020 н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2018

Розробник: кандидат політичних наук, доцент Андрущенко Світлана Вікторівна

Затверджено

Зав. кафедри міжнародних відносин та
зовнішньої політики (Манжола В.А.)

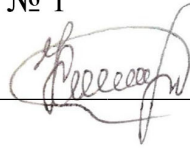

Протокол № 1 від 30 серпня 2018 р.

Схвалено науково-методичною комісією Інституту міжнародних відносин

Протокол від «14» вересня 2018 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (К.В.Смирнова)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – оволодіння сучасними знаннями та практичними навичками аналізу сучасного стану, інтересів та проблем зовнішньої політики України.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1) Успішне опанування курсів: “Міжнародні відносини та зовнішня політика”, “Зовнішня політика України”, “Україна в світовій політиці”, “Актуальні проблеми міжнародних відносин”.
- 2) Знати: основні тенденції сучасних міжнародних відносин, особливості формування зовнішньої політики України, основні напрямки зовнішньої політики України та особливості їх реалізації в сучасних міжнародних умовах, механізми та принципи реалізації зовнішньої політики України на сучасному етапі; особливості реалізації права міжнародних договорів щодо реалізації базових векторів зовнішньої політики України.
- 3) Вміти: аналізувати рівні впливу основних тенденцій світової політики на формування та реалізацію зовнішньої політики держави; аналізувати політику ключових світових акторів щодо України в сучасних міжнародних відносинах; встановлювати відповідність механізмів реалізації зовнішньополітичних інтересів України ефективності зовнішньополітичного курсу; визначати правове поле вирішення актуальних проблем зовнішньої політики України.
- 4) Володіти елементарними навичками з розробки проектів міжнародних договорів, національних концепцій, стратегій, законів, а також підготовки аналітичних довідок з міжнародно політичних та зовнішньополітичних питань.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Актуальні проблеми зовнішньої політики України» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона забезпечує особистісний і професійний розвиток аспіранта та спрямована, передусім, на формування юриста-міжнародника та вченого, здатного до розуміння актуальних проблем зовнішньої політики України в сучасних міжнародних відносинах. Особлива увага приділяється вивченню та аналізу механізмів вирішення актуальних проблем зовнішньої політики України в міжнародно –правовому полі.

4. Завдання (навчальні цілі) – ознайомлення аспірантів з концептуально-теоретичними засадами зовнішньої політики України, механізмом формування та реалізації зовнішньополітичних рішень тощо; збагачення аспірантів знаннями про основні напрямки зовнішньої політики України на сучасному етапі, особливості їх імплементації в контексті дотримання норм і принципів національного та міжнародного права; формування у аспірантів вміння використовувати інформацію щодо зовнішньополітичної діяльності України в майбутній фаховій роботі; розвиток у аспірантів вміння логічно та професійно обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблематики зовнішньої політики України.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні нормативно-правові акти, що регулюють зовнішньополітичну діяльність України	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання	5%

			самостійних робіт	
1.2	Знати особливості та практичні наслідки реалізації зовнішньополітичних векторів України з урахуванням ключових тенденцій світової політики на сучасному етапі	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	8%
1.3	Знати міжнародну договірну практику в сфері реалізації зовнішньополітичних зобов'язань України	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	17%
1.4	Знати механізми формування, прийняття та імплементації зовнішньополітичного рішення в Україні	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	6%
2.1	Вміти розробляти практичні рекомендації щодо формування концепцій, стратегій та доктрин в сфері зовнішньої політики та національної безпеки	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	8%
2.2.	Вміти визначати основні тенденції світової політики, стратегіях ключових світових акторів та прогнозувати наслідки для зовнішньої політики України	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	9%
2.3.	Вміти готувати наукові статті та тези доповідей з питань зовнішньополітичної діяльності України	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	10%
3.1	Оволодіти навичками ведення дискусії з широкою науковою спільнотою та громадськістю з питань тенденцій світової політики, їх впливу на потенціал реалізації зовнішньої політики України	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	8%
3.2	Оволодіти навичками переконливого відстоювання власної точки зору на проблемні питання практичних наслідків реалізації зовнішньої політики та національної безпеки України	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	10%

4.1	Вирішувати самостійно колективні задачі, пов'язані з різними міжнародно-правовими практичними аспектами реалізації зовн	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	10%
4.2	Автономність в підготовці тез доповідей, наукових статей, презентацій з окремих питань практичних аспектів реалізації міжнародного права міжнародно-правових аспектів зовнішньополітичної діяльності України	лекція, семінарське заняття, самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт	9%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)											
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2	
ПРН 1. Використовувати знання сучасних теоретичних напрямів, концепцій та методів проведення досліджень в галузі соціальних наук та політології для формулювання наукової проблеми, обґрунтування новизни результатів наукового дослідження такої проблеми, його теоретичного та практичного значення.	+		+		+						+	
ПРН 2. Здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.						+				+		+
ПРН 3. Подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), використовуючи наукову стилістику та термінологію.			+				+				+	
ПРН 4. Демонструвати навички комунікації з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань міжнародних відносин та світової політики, проявляти дипломатичність та повагу до опонента.		+								+		
ПРН 5. Ініціювати, організувати та проводити комплексні політологічні дослідження, демонструвати дослідницьку вправність, креативність у генеруванні ідей та досягненні наукових цілей.							+	+	+			
ПРН 6. Адаптуватися до нових умов, критично оцінювати результати своєї роботи, усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.											+	
ПРН 7. Ставити цілі, організувати та мотивувати людей до їх досягнення, приймати рішення та відповідально ставитися до індивідуальної та колективної роботи.	+		+	+	+							
ПРН 8. Використовувати основні категорії теоретичної філософії та ґрунтовні знання про					+							

теоретичні та прикладні дослідження у сфері міжнародних відносин та світової політики.									
ПРН 9. Застосовувати ключові положення сучасних наукових теорій і методологію в ході аналізу та прогнозування тенденцій розвитку глобальної та регіональних міжнародних систем.				+					
ПРН 10. Самостійно планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали та наукові доповіді, здійснювати їх оприлюднення.		+	+	+					
ПРН 11. Висувати пропозиції та обґрунтування рішень щодо розв'язання проблемних питань глобального розвитку, міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки (зокрема, міжнародних та внутрішньодержавних конфліктів).				+					
ПРН 12. Вести дискусію на тему поточної міжнародної ситуації та наукового доробку з міжнародної проблематики іноземною (англійською) мовою.		+				+		+	+
ПРН 13. Давати оцінку процесам глобалізації та здійснювати ретроспективний аналіз мегатенденцій та мегатрендів глобального розвитку.						+		+	
ПРН 14. Поєднувати теоретичні та практичні підходи для встановлення факторів формування та особливостей зовнішньої політики та стратегії України.		+				+		+	
ПРН 15. Оперувати ключовими теоріями, концепціями і методами дослідження міжнародних безпекових проблем, управління та врегулювання міжнародних конфліктів в сучасному світі.								+	
ПРН 16. Систематизувати інформацію про основні міжнародні події, явища, процеси в ході здійснення наукового дослідження.				+	+	+			+

7. Схема формування оцінки:

- оцінювання здійснюється у формі перевірки знань, навичок:

1. під час відповіді на семінарському занятті (участі у дискусії) – 10% у загальній/підсумковій системі оцінювання
 2. у формі виконання самостійних робіт – 50 % у загальній/підсумковій системі оцінювання.
- підсумкове оцінювання (у формі екзамену) здійснюється у формі відповіді на питання відкритого типу

	<i>Min. – 60 балів</i>	<i>Max. – 100 балів</i>
Робота на семінарському занятті	5 б x 2 = 10 балів	10 б x 2 = 20 балів
Виконання самостійних робіт	14 б x 2 = 28 балів	20 б x 2 = 40 балів
Підсумкова екзаменаційна робота	22 бали	40 балів

7.1. Організація оцінювання:

Оцінювання за формами контролю:

Результати навчальної діяльності аспірантів оцінюються за 100 бальною шкалою. Для аспірантів, які набрали сумарно *критично-розрахунковий мінімум* – **20** або менше балів, для допуску до складання іспиту обов'язково повинні подіати додаткові дослідження для самостійного опрацювання (оцінюється до 40 балів) та скласти тест підвищеної складності (оцінюється до **20 балів**).

При простому розрахунку отримуємо:

	ЗМ	екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	38	22	60
Максимум	60	40	100

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Концептуально-теоретичні засади зовнішньої політики України				
1.	Тема 1. Особливості геополітичного середовища України, його вплив на зовнішню політику України	2	-	9
2.	Тема 2. Концепції зовнішньої політики України, нормативно правова база та механізм формування й реалізації зовнішньої політики України	2	2	9
Змістовний модуль 2. Відносини України з Росією та країнами пострадянського простору				
3.	Тема 3. Етапи, стан та проблеми відносин України із РФ	2	-	12
4.	Тема 4. Відносини України з країнами пострадянського простору на дво- та багатосторонньому рівнях	2	-	12
5.	Тема 5. Нормативно-правова база, стан та перспективи взаємодії України з ЄС та країнами Європи	2	2	9

6.	Тема 6. Відносини України з країнами Центральної та Східної Європи, Чорноморського регіону, Балтії та Балкан на дво- та багатосторонньому рівнях	2	-	12
7.	Тема 7. Українсько-американські відносини	2	-	12
9.	Тема 8. Інтереси України щодо релігій Азії, Африки та Латинської Америки та механізми їх реалізації на дво- та багатосторонньому рівнях	2	-	9
Змістовий модуль 3. Військово-політична безпека, енергетична безпека та екологічний вимір зовнішньополітичної діяльності України.				
10.	Тема 9. Проблеми військово-політичної безпеки, енергетичної безпеки та екологічної безпеки в зовнішній політиці України	2	-	12
ВСЬОГО		18	4	96

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – **18 год.**

Семінари – **4 год.**

Самостійна робота – **96 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В.А.Манжола, В.Ю.Константинов, С.В.Андрущенко та ін.; кер.авт.кол. В.А.Манжола; за ред. Л.В.Губерського. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. — 512 с.
2. Міжнародні відносини та світова політика: підручник / кер.авт.кол. В.Ю.Крушинський, за ред. В.А.Манжолі. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. — 863 с.
3. Зовнішня політика України – 2006: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М.Перепелиці. – К.:ВД «Стилос», 2007. – 272 с.
4. Зовнішня політика України – 2007: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М.Перепелиці. – К.:ВД «Стилос», 2008. – 312 с.
5. Зовнішня політика України – 2008: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М.Перепелиці. – К.:ВД «Стилос», 20089. – 335 с.
6. Зовнішня політика України – 2009: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М.Перепелиці. – К.:ВД «Стилос», 2010. – 315 с.
7. Зовнішня політика України – 2010: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М.Перепелиці. – К.:ВД «Стилос», 2015.

Додаткова:

1. Концепція зовнішньої політики України (робочі матеріали за підсумками 2019 р.) / за редакцією Корсунського С., Габер Є., Веселовського А., Шелест Г. – Дипломатична академія України, 2020. – 71 с.
2. Understanding Volodymyr Zelenskyi's foreign Policy for Ukraine (report) // <https://www.chathamhouse.org/expert/comment/understanding-volodymyr-zelenskyi-s-foreign-policy-priorities-ukraine>

<http://fpp.com.ua/> - аналітичний центр «Портал зовнішньої політики України»

www.mfa.gov.ua — Міністерство закордонних справ України

www.fes.kiev.ua — Фонд Фрідріха Еберта, Представництво в Україні і Білорусі

www.dt.ua — аналітичний щотижневик «Дзеркало тижня»

www.niss.gov.ua — Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України

<http://neweurope.org.ua/> Аналітичний центр «Нова Європа»

<http://civildiplomat.com/> - аналітичний центр «Фонд громадської дипломатії»

<http://icps.com.ua/> - аналітичний центр «Міжнародний центр перспективних досліджень»